

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Том III
Књига 2

Демократија – Ђуша

МАТИЦА СРПСКА
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ

НОВИ САД – БЕОГРАД 2021

на крају, да је држао Кроју у Албанији после Косовске битке неки Probistito, који је био противник Млечана. Да ли је издајник на Косову био у сродству с неким од њих, тешко је рећи. Ипак, зна се да је Д. П. био вазал Вука Бранковића. Вук је имао више вазала: челника Смила, Јакова, Влатка Хранотића, који је, судећи по једном запису на рукопису Пећке патријаршије, обавештавао Вука о кретању Турака. Вукови вазали ковали су новац, који је, по нумизматичким одликама, сличан новцу самог Вука. Формулација Дукиног преводиоца указује да је било не само нечег сумњивог у држању на хришћанској страни, него и да је било издаје. Она је, чак, на посредан начин, повезана с Вуком Бранковићем, јер се као издајник наводи његов вазал.

ЛИТЕРАТУРА: М. Динић, „Дукин преводилац о боју на Косову”, ЗРВИ, 1964, VIII, 2; И. Божић, „Неверство Вука Бранковића”, у: О кнезу Лазару, Бг 1975; М. Спремић, *Десетом Бурјак Бранковић и његово доба*, Бг 1994. М. Спремић

ДРАГОСАВАЦ, Душан, политичар (Вребац код Госпића, 1. XII 1919 – Загреб, 21. XII 2014). Активан у покрету отпора на простору Лике од 1. VIII 1941, члан СКОЈ-а постао је 1941, а КПЈ од 1942. Био је секретар Општинског комитета КП Хрватске за Медак, члан Среског комитета КПХ за Госпић, секретар Среског комитета КПХ за Перушић, члан Округног комитета КПХ за Перушић, организациони секретар Округног комитета КПХ за Банију и Округног комитета КПХ за Карловац (октобар 1944 – април 1945). Након рата завршио је Вишу партијску школу „Ђуро Ђаковић” у Београду (1947), гимназију у Карловцу (1949) и дипломирао на Правном факултету у Загребу (1952). На истом факултету одбранио је 1962. докторску дисертацију под називом *Закон вриједности у савезничкој концепцији* (Зг 1976). Заступник у Сабору НР Хрватске био је 1951–1955, 1961–1965. и 1966–1968. Обављао је високе партијске и државне дужности: председник обласног НОО Карловац (1945–1950), политички секретар Обласног комитета СКХ Карловац (1951–1953); државни секретар за послове народне привреде (1953–1956), за послове финансија (1956–1958) и за робни промет НР Хрватске (1958–1960); председник Савезне спољнотрговинске коморе (1961–1963), потпредседник Савезне привредне коморе (1963–1966) и председник Привредног већа Сабора СР Хрватске (1966–1968). Био је члан ЦК СКХ од 1954, члан ИК ЦК СКХ од 1965, заменик секретара ИК ЦК СКХ од 1969. и секретар ИК Председништва ЦК СКХ (1974–1978). У Председништву ЦК СКЈ налазио се на месту члана (1978–1982), секретара (1979–1981) и председника (20. X 1981

– 20. VI 1982). Био је председник Културно-просветног друштва „Просвјета” (1954–1965), сарадник Института за спољну трговину и Института за међународну политику и привреду у Београду (1961–1970) и Економског института у Загребу (1970–1978) и члан Комисије за координацију сарадње између СФРЈ и Савета за узајамну економску помоћ (СЕВ). Радове економске и политичке тематике објављивао је у часописима *Наше теме*, *Социјализам*, *Економист*, *Марксистичка мисао*, *Међународна јолишка*, *Кумровечки записи* и *Социјализам у свеју*. Носилац је Партизанске споменице 1941, Ордена братства и јединства I реда, Ордена заслуга за народ са златном звездом, Ордена за храброст и Ордена рада.

ДЕЛА: *Против грађанско-конзервативних схваћања и догматизма*, Сплит 1975; *Нека актуелна друштвено-економска и јолишка питања у СР Хрватској*, Бг 1978; *Савез комуниста у револуционарној акцији*, Бг 1979; *Класе и интелегенција, слободе и кријшка*, Зг 1981; *Политичке расправе*, Зг 1981; *Друштвено-економски аспекти социјалистичкој самоуправљања*, Зг 1984; *Актуелни национални и интернационални проблеми*, Осijek 1985; *Збивања и свједочења*, Зг 1985; *Југославенско јучер, данас, сутра*, Зг 1988.

ЛИТЕРАТУРА: Ђ. Затезало (ур.), *Четвртина година Народноослободилачкој райи на подручју Карловца, Кордуна, Лике, Покупиња и Жумберка*, Карловац 1981; *Четвртина конференција КПХ за округ Карловац 1945*, Карловац 1985; *Копар Госпић и копар Перушић у Народноослободилачком райу 1941–1945*, Карловац 1989. М. Гулић

ДРАГОСАЛИЋ, Радоје, штитар, сликар (Неретљански крај, крај XIV или почетак XV в. – Дубровник, после 1454). Један је од најзначајнијих представника штитарског заната активан у Котору и Дубровнику до средине XV в. Од 1427. до 1431. учио је занат у радионици познатог дубровачког штитара Радашина Јунчића, оца сликара Матка Јунчића. Око 1437. је као самостални мајстор, „pictor et magister cofanogum et scutozum”, држао радионицу у Котору у којој је имао и ученике. Убрзо је напустио Котор, али је доцније, током 1443. и 1444. са овим градом одржавао трговачке везе. Пре 1439. вратио се у Дубровник где је отворио самосталну радионицу. У њој је израђивао штитове и шкриње и обављао друге дрводељске и сликарске послове. Услед великог обима посла, Д. је упошљавао значајан број шегрта чија су имена сачувана у дубровачким документима. Познато је да се 1443. обавезао да изради и слика две шкриње, велики сандук и ковчежић, дубровачком властелину Мартину Јунију Крусићу (de Сгисе). Године 1452. је, заједно са сликаром Џиваном Угриновићем, израдио три стотине штитова по наруџбини Дубровачке Републике. Д. син Стефан је 1453. забележен као ученик у сликарској радионици

Матка Јунчића, али се доцније није бавио овом делатношћу.

ЛИТЕРАТУРА: В. Ј. Ђурић, *Дубровачка сликарска школа*, Бг 1963. Д. Прерадовић

ДРАГОСИЊЦИ, село у централном делу Србије, у Западном Поморављу, на североисточним обронцима планине Столови, у долинама Мартићке реке и Товарнице (десна страна слива Западне Мораве). Око 2,5 км северно од села су магистрални пут и железничка пруга Краљево–Крушевац. Општинско средиште Краљево је 7 км северозападно од села и повезани су локалним путем. Насеље је дисперзивно и издужено је правцем север–југ дуж две долине. Највећи број кућа је изграђен на косама између њих на 260–420 м н.в. Село је постојало почетком XVIII в., јер је староседелачко становништво насељавано током тог и наредног века из Рашке, Црне Горе и из околних села. Године 1844. са суседним засеком Метикош имало је 124 куће. Током друге половине XX в. усталила се константна депопулација. Године 1953. село је имало 915, а 2011. 656 становника, од којих су 98,2% били Срби. Пољопривредом се бавило 13% економски активног становништва, а подједнак број људи радио је и у прерађивачкој индустрији, грађевинарству, трговини и државној управи. Већина активног становништва ради у Краљеву. У селу се налази четвороразредна основна школа.

ЛИТЕРАТУРА: *Географска енциклопедија насеља Србије*, II, Бг 2001. Д. Р. Гатарић

ДРАГОСЛАВ, велики казнац (? друга половина XIII в. – ?, после 1315). Око 1300. био је казнац на подручју Скопља. Тада је поклонио једно виноградиште манастиру Светог Ђорђа код Скопља од своје *шастине*, што показује његово скромније имовно стање. Као казнац на том подручју он је имао и своје извршне органе – *ојроке* који су му помагали у испуњавању обавеза. Пре 1315. постао је велики казнац, а животни пут је завршио са монашком ризом и именом Јован. У време када је обављао дужност великог казнаца налазио се на челу државне управе.

ИЗВОР: Ст. Новаковић (ур.), *Законски синоменици српских држава средњег века*, Бг 1912.

ЛИТЕРАТУРА: М. Благојевић, *Државна ујрава у српским средњовековним земљама*, Бг 1997.

С. Мишић

ДРАГОСЛАВ, деспот (? крај XIII в. – ?, средина XIV в.). Податак о Д. као деспоту представља први помен носиоца ове високе дворске титуле у српским земљама. Помиње се у повељи краља Стефана Дечанског Призренској епископији из 1326. Краљ је послао деспота Д. заједно са епископом Арсенијем да пронађу и утврде неке поседе епархијског властелинства